

عنوان مقاله:

مقایسه عناصر غذایی و ترکیبات شیمیایی گیاه دارویی- خوراکی بن سرخ در رویشگاه و مزرعه

محل انتشار:

فصلنامه علوم باغبانی ایران، دوره 51، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

پروین رامک - استادیار، بخش تحقیقات منابع طبیعی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، خرم آباد، ایران

وحید کریمیان - دکتری مرتع، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

رضا سیاه منصور - استادیار، بخش تحقیقات منابع طبیعی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، خرم آباد، ایران

خلاصه مقاله:

بن سرخ (*Allium jesdianum*) از گیاهان دارویی-خوراکی مهم و در معرض خطر است که در ارتفاعات رشته کوه‌های زاگرس، ایران می‌روید. در این مطالعه پیازهای سه اکوتیپ از گیاه دارویی بن سرخ؛ شامل اکوتیپ های کاکارضا در شهرستان خرم آباد، ذلقلی در شهرستان الیگودرز و مله در شهرستان پلدختر، که در شرایط جغرافیایی و اقلیمی متفاوت در استان لرستان رویش می‌یابند، جمع آوری شدند. پیازهای جمع‌آوری شده در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی در چهار تکرار در مزرعه کشت شدند. در بهار سال بعد از نمونه‌های گیاهی کشت شده در مزرعه و نیز رویشگاه های طبیعی نمونه گیری شد. برای تعیین خصوصیات خاک، نمونه خاک از عمق 0-30 سانتی‌متری در هر یک از رویشگاه‌ها و مزرعه، با سه تکرار برداشت شد. صفات مورد مطالعه عبارت بودند از خصوصیات کمی و کیفی اسانس، فعالیت آنتی‌اکسیدانی، پروتئین کل، ویتامین C، قندهای غیرساختمانی و عناصر غذایی شامل نیتروژن، پتاسیم، فسفر، آهن، منگنز، مس و روی. نتایج نشان داد که ترکیبات Dimethyl Trisulfide، Dipropyl trisulfide، Di-2-propenyl tetrasulfide، Hexadecanoic acid و Pentacosane عمدتاً مواد تشکیل دهنده اسانس هستند که درصد این ترکیبات بین اکوتیپ های کشت شده و خودرو، تفاوت معنی داری ($p < 0.01$) داشت. بیشترین عملکرد اسانس (22/0 درصد) در نمونه های خودرو برداشت شده از رویشگاه مله واقع در شهرستان پلدختر مشاهده شد و کمترین عملکرد اسانس (12/0 درصد) در نمونه های برداشت شده از رویشگاه ذلقلی در شهرستان الیگودرز ثبت شد. اگرچه عملکرد اسانس بین اکوتیپ ها در رویشگاه، تفاوت معنی داری داشت، اما عملکرد اسانس در اکوتیپ های کشت شده تفاوت معنی داری نشان ندادند. بیشترین میزان فسفر (mg/g DW 50/4)، روی (mg/g DW 30/2)، منگنز (mg/g DW 46/2)، قند محلول (mg/g DW 66/45) و پروتئین کل (mg/g DW 83/8) در گیاهان کشت شده اکوتیپ مله مشاهده شد. گیاهان برداشت شده از رویشگاه کاکارضا دارای بیشترین میزان ویتامین C (mg/100 g FW 66/80) و فعالیت آنتی‌اکسیدانی (42IC50 $\mu\text{g/mL}$) بودند.

کلمات کلیدی:

ترکیبات شیمیایی، رویشگاه، عناصر غذایی، کشت زراعی، *Allium jesdianum*

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1023148>

